

mti belső hírek

1961. augusztus 23.

bb 1. egyetemi felvételek a számok tükrében - 7.815 új elsőéves
i s/tr szb sr
1961. augusztus 23.

az 1960-61-es tanév befejezése után sok ezer fiatal jelentkezett egyetemre. az ország különböző részeiből 21.106 fiatal kérte a felvételt. munkás- és parasztfiatalok nagyobb százalékban jelentkeztek az egyes egyetemi karokra, mint az elmúlt évben; a felvettek közül 37 százalék munkás, 15,5 százalék paraszt, 23,1 százalék értelmiségi, s a többiek alkalmazott és egyéb származásúak.

a felvételi bizottságok a napokban befejezték munkájukat és sok ezer meghallgatott közül 7.815-öt vettek fel. közülük 7.408-an ebben az évben felvételiztek, 407 fiatal pedig a múlt év nyarán vizsgázott sikeresen, s így „feltételes felvétellel”, most jutott be az egyetemre. a már felvett hallgatók közül 2.462-en egy vagy több évig termelő munkában vettek részt.

számszerint a legtöbb fiatalat összesen 1.942-t a tudományegyetemekre vettek fel. a műszaki egyetemekre 1.919-en jutottak be. a pedagógiai főiskolákra 644-en, a tanító- és óvónőképző főiskolákra 974-en járhatnak. a művészeti főiskolákba 189 jelentkezőt vettek fel. az agrártudományi egyetemeken 942-en lesznek elsőévesek, a testnevelési főiskolára 74 sportoló fiatal vettek fel. ebben az évben az orvostudományi egyetemekre egyenlő arányban jelentkeztek és vettek fel fiú- és leánypályázókat. az új tanévet szeptemberben 1.131 „gólya”, kezdi meg.

az elmúlt évben hasonlóan 619 fiatalnak „feltételes felvétellel”, biztosították jövőre a továbbtanulást. /mti/

-.-

bb 3. hat hét alatt 20 bemutató és felújítás az ország mozijaiban
- mai témájú ujdonságok, antifasiszta filmek a műsorban

i di/gk szb sr

1961. augusztus 23.

október elejéig, az őszi-téli évad kezdetéig, a filmszínházak hagyományos „nagyüzemének”, megindulásáig is érdekes premiereket ígér a műsor. a következő hat hétben a budapesti és a vidéki filmszínházakban 20 bemutatóra és felújításra kerül sor; a művészek alkotásai között szám a mai témájú, valamint több antifasiszta filmet találhatunk. a kiemelkedő ujdonságok közé tartozik Luchino Visconti olasz rendező rocco és fivérei című megrázó erejű filmje, - főszereplői: annie girardot, alain delon, - amely a hivatalos olasz cenzura okvetetlenkedései ellenére világsiker aratott. a bátor, szókimondó történet a mai olaszország nő rajzát adja.
/folyt.köv./

bb 3. /hat hét alatt 20 bemutató... folyt./- szb

az öt töltényhüvely című ujdonságot a német demokratikus köztársaság filmművészei készítették. a történet, amelyet külföldi bírálói modern optimista tragédiának neveznek, a spanyol polgárháború napjaiban játszódik, s a nemzetközi brigád nagyszerű hőseinek állít emléket. bemutatják a soha többé! /mein kampf/ című dokumentumfilmet is, amelyet alkotója, erwin leiser svéd újságíró korabeli, hiteles felvételekből állított össze. műve megrázó erejű vádirat a fasiszmus ellen. az ifjúság keresztutjai című japán film, amely ugyancsak a következő hat hét műsorában szerepel, az egyetemisták mai életéből, gondjaiból merítette témáját. a mi édesanyánk című magyarul beszélő szovjet film hőse egy nagyszerű szovjet asszony, aki mert nem szülhetett gyereket, úgy elégítette ki anyai érzelmeit, hogy örökbefogadott és felnevelt öt árvát.

műsorra tüzik az amerika egy francia szemével című szélesvásznú francia dokumentumfilmet, amely nagyon szellemesen és találóan ábrázolja és jellemzi a mai amerika életét, furcsaságait, ellentmondásait. a bolgár művészeket két alkotás képviseli a következő hat hétben. ezek közül az egyik dokumentumfilm és dimitrov életutját kíséri végig, s bemutatja a lipcsei per történetét is, a másik fiatal diákokról szól. címe: az első lecke. dosztojevszki fehér éjszakák című művének újabb változata most szovjet művészek tolmácsolásában kerül a magyar közönség elé. a filmet ivan pirjev rendezte, a főszerepeket ljudmilla marcsenko és oleg sztrizsenov alakítja. a szeretek élet, című, ugyancsak szovjet filmet a magas színvonalu, művészi megoldáson kívül újszerű, merész témaválasztás is jellemzi.

október elejéig hazánkban is megismerhetik a film barátai a vigyázz, nagymama című szovjet, az egy katona meg egy fél című olasz vígjátékot, a szép inkeri című finn társadalmi drámát és a lejtőn című csehszlovák kémfilmet. bemutatnak még egy rajz- és báb-filmösszeállítást is. a magyar filmgyártás két ujdonsággal jelentkezik: a puskák és galambok a tanácsköztársaság bukása utáni időszakban játszódik, hősei gyerekek, akik megmentik egy kis barátjuk üldözött édesapját. a filmet keleti márton rendezte. ezenkívül műsorra tüzik a katonazene című ujdonságot is, amely bródy sándor novellájából készült. rendezője marion andre. ezenkívül a magyar filmek közül felújítják a különös házasságot, a fiatalok számára pedig újra bemutatják gajdar szovjet író timur és csapata című regényének filmváltozatát. a budapesti vörösmarty kertmozi után pedig megjelenik a premier-mozikban is a napfény a jégen című magyar vígjáték. /mti/

6.00
- 2 -

KE

bb 2. az első osztályos jelöltek orvosi vizsgálatának tapasztalatai ujbpesten

i vt/gk-lm sr

1961. augusztus 23.

az idén került sor először kísérletképpen budapesten és néhány vidéki városban a tanköteles korba lépő gyerekek általános egészségügyi vizsgálatára. ennek célja, hogy még idejében megállapítsák, nincs-e a gyerekeknek olyan betegsége, vagy fogyatékosága, amely tanulmányi előmenetelét hátrányosan befolyásolhatja, megfelelő-e testi- és szellemi fejlettsége, elérte-e azt a fokot, amelynek alapján iskolaéretnek minősíthető. az ezirányú vizsgálat tapasztalatairól érdeklődött az mti munkatársa ujbpesten.

a tanács egészségügyi osztályán elmondották, hogy a 4. kerületi iskolaszakorvosi rendelőintézetben 1100 4. és 733 15. kerületi elsőosztályos jelöltet vizsgáltak meg. az előkészítéshez igen értékes segítséget nyújtottak a vöröskeresztes aktivisták. a gyermekek többségének fejlettsége, tápláltsága jónak mondható. a tapasztalatok azonban arra intenek, hogy a napköziben és az otthoni ételmezésnél el kell érni, hogy nagyobb mennyiségben fogyasszanak a gyerekek biológiailag teljes értékű fehérjéket, tejterméket, gyümölcs- és zöldsézelékeket, viszont zsírt és szénhidrátot tartalmazó ételekből kevesebbet.

megállapították azt is, hogy a gyerekek sokkal ápoltabbak mint régen, de feltűnően soknak van bokasüllyedése. a 4. kerületi 1100 megvizsgált közül például 689-nél állapították meg ezt a rendellenességet. orvosi vélemény szerint megszüntetésére speciális láb torna-gyakorlatokat tarthatnának az iskolában. szükséges emellett az is, hogy az iskolai védőnők a családlátogatások alkalmával szigorúban ellenőrizzék, hogy viselik-e a gyermekek az orvos által előírt cipőbetéteket. a megvizsgált gyerekek között csupán elenyésző számban találtak csökkent hallásut, beszédhibásat, vagy veleszületett szivbajban szenvedőt.

a tapasztalatok végső soron arra mutatnak, hogy a tanulói ifjúság egészségvédelme szempontjából feltétlenül előnyös az iskolai tanulmányok megkezdése előtti vizsgálat./mti/

-. -

6.00
- 3 -

KE

bb 4. magyar népmese-feldolgozások világsikere - huszonnégy ország néprajztudósainak elismerő levelei

vid fm/ke-lm fm

1961. augusztus 23.

hazánkban és külföldön egyaránt nagy megbecsülésnek örvend néhai dr. berze nagy jános néprajzkutat munkássága. posthumus művei javát baranya megyei állami, társadalmi szervezetei adták ki. élete fő alkotását a „magyar népmesetipusok”, című művét, - amelyen 32 évig dolgozott, - a baranya megyei tanács 1957-ben jelentette meg. a művet bevezető tanulmányt orosz, angol, német, francia és finn nyelvre is lefordították. ezt követően 1958-ban, a „rég Magyar népmesék”, címmel összeállított munkát adta ki a tit baranya megyei szervezete berze nagy jános hagyatékából.

e művek azóta eljutottak a világ ugyszólván valamennyi jelentős tudományos akadémiájára, néprajzi intézetébe. huszonnégy országból számos nagynevű néprajztudós a kiadást előkészítő ifjú dr. berze nagy jánoshoz, a szerző fiához írt levélben fejezte ki elismerését. dr. jan de vries professzor utrechtből például így ír: „nem emlékszem, hogy a mesekutatás területén találkoztam volna olyan munkával, amely berze nagy életművét pontosságban, teljességben és telkiismeretességben távolról is megközelítette volna,„ hasonló elismerő sorok érkeztek a szovjetunióból, az egyesült államokból, japánból, irakból. rincsen professzor ulan-batorból az „élgéző fa”, című műről így ír: „miután dr. dömötör sándor bevezetéséből értesültem a mű tartalmáról elhatároztam, hogy tanulni fogom a magyar nyelvet,„ - amit 1960-ban egy német kézikönyvből meg is kezdett. rincsen professzor és még számosan berze nagy jános műveinek világnyelven való kiadását is szorgalmazzák.

néhai dr. berze nagy jános néprajzkutató emlékét hazánkban is megbecsülik. szülőfalujában, besenyőteleken az ujonnan épült, idén felavatott általános iskolát róla nevezték el. a jászberényi általános gimnázium önképzőköre, - amely a híres néprajzkutató nevét vette fel, - róla mintázott domborműves emléktáblát avatott ebben az évben. korábban pécssett, a nevelők háza jelölte meg emléktáblával azt az iskolát, ahol berze nagy tanított. a baranya megyei tanács az idén ismét megjelenteti a nagy néprajzkutató főművét, a „magyar népmese-típusok-,-at./mti/

- 4 -

bb 5. szénsav-gőzfürdőt nyitott a mihályi táncsics termelőszövetkezet

vid fm/ke szb fm

1962. augusztus 23.

mihályi község határában 18 évvel ezelőtt kutattak olaj után. az egyik furásnál természetes szénsav tört fel. dr. schwartz pál, akkori mihályi körorvos, laboratóriumi vizsgálattal megállapította, hogy a szénsav-hó ként és más gyógyhatású vegyi anyagokat is tartalmaz. az egészségház fürdőjében vízgőzzel vegyítette a szénsavhivat és reumás betegeket fürdőtett benne. hosszú évek tapasztalatai azt bizonyították, hogy a szénsav-gőzfürdőnek nagyobb gyógyító hatása van, mint a szénsavas fürdőknek, mert egyes betegségeknek a szénsavas fürdők hidro-sztatikus nyomása hátrányosan hat, megterheli a test felszínét. a gázállapotú szénsav a bőr pórusain keresztül behatol a testbe. a perifériális vénák kitérnek, a szív működése nyugodtabb lesz, a vér szállítása megjavul.

az utóbbi években mintegy 400 reumás beteg keresett gyógyulást mihályiban. legnagyobb részük gyógyultán távozott. jó gyógyhatást értek el a szénsav-gőz-fürdővel érzékületes betegeknél is.

eddig a fürdőnek nem volt gazdája. most mihályi táncsics termelőszövetkezet vette kezelésbe. dr. schwartz pál, - aki jelenleg a kapuvári kórház főorvosa, - társadalmi munkában látja el az orvosi felügyeletet. a kórház nővért is ad az egyelőre szerény keret között megnyitott fürdőnek. a felszerelést, a szükséges személyzetet, valamint az anyagi alapot a tsz adja. a mihályiak szívesen látják más termelőszövetkezetek betegeit is. /mti/

bb 6. megkezdődött a gépek szerelése a hungária vegyiművek új üzemszéibeiben

i sb/tr szb vg

1961. augusztus 23.

a 22-es építőipari vállalat dolgozó új üzemszéibeivel bővítik a hungária vegyiműveket. az építkezésen több érdekes építészeti megoldást valósítanak meg. különleges bevonatokkal védik meg az épületszerkezeteket a savak és lugok maró hatásától, s többek között az országban elsőnek műanyaggal vakolták a vegyszerek gőzétől legjobban veszélyeztetett épületek belsejét. a szokástól eltérő módszerrel építenek üvegfalat is. nem fémkeretbe erősített üvegtáblából készítik, hanem „u”, alakúra meghajlított hosszú üvegpallókat kapcsolnak egymásba, s ezért nincs szükség a drága kerethálózatra. /folyt.köv./

- 5 -

bb 6. /megkezdődött a gépek...folyt./-lm

a sűrűs építkezésen mintegy másfél hónapig két műszakban betonozták a vállalat dolgozóit, s gőzöléssel is gyorsították a beton érlelését, megszilárdulását. így a gyár öt új épületéből négy már tető alá került, s a napokban hozzáfognak az utolsó üzemsarnok befedéséhez. a legnagyobb új üzemben két futódarut már elhelyezték és megkezdték az egyszerűbb vegyszeti berendezések felszerelését. az építők rövidesen helyet adnak a szerelőknek a transzformátorházban, a sóoldó épületben és a sósavüzemben is. december végére befejeződik a munka az építkezésen és a jövő évben megkezdődik a termelés a kibővített új gyár részlegben. /mti/

--

bb 7. az év eleje óta több mint háromszáz új cikk mintapéldánya készült el a kohó- és gépiparban

i sl/te-lm: vg

1961. augusztus 23.

a kohó- és gépipari üzemekben a mindennapi termelőmunkával párhuzamosan a gyártmányok konstrukciója is fejlődik, a cikkek választéka bővül. a műszaki fejlesztési alap létrehozásával rendezettebbé vált a gyártmányfejlesztés finanszírozása, távlati terveket készítettek korszerű cikkek előállítására. e tervek alapján az év eleje óta több mint háromszáz új, vagy korszerűsített gyártmány mintapéldánya készült el, több mint száznak pedig a sorozatgyártását is megkezdték a kohó- és gépiparban.

a csepeli szerszámgépgyár automatikus darabolófűrész, az ikarus korszerű légrugózású, farmotoros autóbust, a szerszámgépfejlesztési intézet automatikus revolveresztergát, a wilhelm pieck vagon- és gépgyár 350 lóerős diesel-hidraulikus mozdonyt készített. a tévközlési kutató intézet és az egyesült izzó közös munkával előállította az első hazai elektrocsövet, amely televízió felvételre alkalmas, az alberfalvi zománchuzalgyár átadta az első tonna hazai műanyaglakkal bevont zománchuzalt. a csepel autógyárban határidő előtt készült el a negyven méterkilogrammos szinkron sebességváltó próbasorozata, a balatonföldi hajógyár ugyancsak a tervezettnél előbb adta át az első 1200 lóerős folyami vontatót.

/folyt.köv./

--

bb 7. /az év eleje óta...folyt./-lm

a következő hónapok gyártmányfejlesztési terve még gazdagabb, egyes cikkeket, amelyeknek az első példányai néhány hónappal ezelőtt készültek el rövidesen már sorozatban gyártanak. még a második félévben megindul az Ikarus 303-as légrugózású farmotoros autóbustok gyártása, nagyobb tétel készül a d-4-k-70-es típusú négykerékmozgajtasú traktorból. a híradástechnikai ipar választéka 37 új gyártmánnyal gazdagodik, s csaknem ugyanannyi új típus sorozatgyártását kezdik meg. a konverta egyenirányító gyárban például rövidesen elkészítik a magyarországi egyenirányító, az úgynevezett szilícium rétegdióda mintapéldányát, amelyet különösen a televíziókészülékek gyártásánál használhatnak fel, s ezzel elősegítik a hordozható televízió kialakítását is. a mezőgépipar egyik újdonságának, a kétsoros kukoricakombájnnak a mintasorozata ugyancsak a harmadik negyedévben készül el a budapesti mezőgazdasági gépgyárban. az új gép 10 óra alatt 5-7 holdnyi területről takarítja be a kukoricát, tehát kétszer annyi munkát végez, mint az egysoros kombájn.

a villamosenergiafogyasztás növekedésével korszerűbb és nagyobb teljesítményű villamosgépekre is szüksége van az iparban, ezért a klement gottwald gyár az év harmadik negyedében megkezdte a 4000 megavolt amperes, úgynevezett megszakítók gyártását, amelyek a nagyfeszültségű áramkörök zárlata esetén is teljes biztonságot nyújtanak, mert az áramkört a veszélyeztetett körzetben azonnal kikapcsolják és a zárlat megszűnése után pillanatok alatt ismét visszakapcsolják.

az ikarus gyár az év végére elkészíti az első 160 személyes csuklós autóbust, s e kocsi terveinek felhasználásával olyan autóbusttípust is kialakít, amely csuklós megoldás nélkül is alkalmas nagyobb tömegek befogadására. az ilyen nagyméretű buszokat a legkorszerűbb berendezésekkel, köztük mosdóval felszerelve, a távolsági közlekedésben tudják majd jól felhasználni.

a kohó- és gépipari minisztérium figyelemmel kíséri a gyártmányfejlesztési tervek végrehajtását. e fontos kérdéssel nemrég a minisztérium kollégiuma is foglalkozott. intézkedtek, hogy a lehető legnagyobb mértékben lerövidítsék az új cikkek kidolgozásának időtartamát, s mindenütt kellő időben megteremtsek az új cikkek nagyüzemi gyártásának feltételeit. /mti/

--

- 7 -

bb. 8. a diákok többsége megvásárolta a tanszereket - 32 millió forint értékű füzetet és írószert adtak el eddig - iskolai csucsforgalom az áruházakban és a papírboltokban

i ta/gk/gy/vg

1961. augusztus 23.

a boltok és az áruházak az iskolaszézon „kettős közepén”, tartanak. a papírboltok, a ruházati szaküzletek és az áruházak napi pénztárjelentései óriási forgalomról számolnak be. a fővárosi kultúrcikk kiskereskedelmi vállalat 125 papír- és írószertboltjában például eddig már 32 millió forint értékű iskolaszert adtak el. a forgalom a tavalyihoz képest több mint 10 százalékkal növekedett. a kereskedelem szerint a diákok többsége már megvásárolta az iskolai felszereléseket. az elmúlt években gyakori „utolsó heti tumultust”, az idén sehol sem tapasztalják. az üzletek azért felkészültek a következő forgalmasabb napokra is. az elmúlt hét szombatján a papírboltokat délután 5-ig tartották nyitva, augusztus 26-án és szeptember 2-án, szombaton szintén 5-ig árusítanak. augusztus 27-én és szeptember 3-án, vasárnap is várják a diákokat délelőtt 10 órától 13 óráig. az iskolaszereket árusító boltok, a kereskedelem tájékoztatása szerint, eddig még nem jelentettek sehonnan sem áruhiányt. a nagykereskedelmi vállalat ugyanis a boltok raktárait huszonnégyóránként tölti fel írószerekkel, füzetekkel és könyvekkel. a vállalat vezetői naponta rendszeresen ellenőrzik boltjaikat és ahol valami hiányt tapasztalnak, azonnal intézkednek.

az áruházak forgalmán is érződik az iskolaév közeledte. az uttörő áruház forgalma az elmúlt hetekben 15 százalékkal növekedett. csupán az iskolaruhákat árusító osztályon az elmúlt héten 3 200 000 forint értékű iskolaköpenyt, matróruhát és uttörőruhát adtak el. a cipőosztály forgalma másfél millió forint volt és igen sokan keresték fel az áruház bórdiszmi osztályát is. eddig több mint 3000 iskolatáskát adtak el. a corvin áruházban, a verseny áruházban és a csillag áruházban is megnövekedett forgalomról számolnak be. az áruházak különben, a papírboltokhoz hasonlóan, ugyancsak alaposan felkészültek az iskolaszézonra. a legforgalmasabb osztályokra kiadó eladókat állították és az áru-utánpótlásról is rendszeresen, naponta gondoskodnak. a ruházati bolt vállalat szaküzleteiben a forgalom legjavát az elmúlt néten már az iskolaköpenyek és az iskolaruhák tették ki. az illetékesek tájékoztatása szerint hiány eddig itt sem volt, hiszen a ruházati gyárak a tavaly még hiányzó cikkek számító iskolaköpenyből az idén csupán a lányok részére több mint 500 000-et gyártottak.

/mti/

..-
- 8 -

8.00 9.15

Ma

bb. 10. ötszázötven lakás, tizenkét-tantermes iskola, korszerű bölcsőde és számos üzlet épült fel eddig a tiszaszederkényi új városban

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 23.

tiszaszederkény község határában korszerű város épül a tiszavidéki vegyikombinát dolgozóinak. az új várost tízezer lakosra tervezték, építését 1955-ben kezdték meg. az el-telt hat esztendőben 550 kényelmes lakásba költöztek be a családok. a városnak ma már négy utcája van. az utcákon csaknem harminc ezer négyzetméternyi területet füvesítettek és virággal ültettek be. a parkokat képzőművészeti alkotásokkal díszítik. a bölcsőde előtti téren elhelyezték Kiss István szobrászművész férfi gyermekkel című alkotását. hat üzlete, kisküldőglője, cukrászdája, munkás- és műszaki klubja, keskenyfilmvetítésre alkalmas mozija is van a városnak.

nagy gondot fordítanak a lakosság kulturális és szociális ellátására is. eddig negyven-személyes bölcsődét, 12-tantermes iskolát és 360-személyes, hideg-melegvizzel ellátott munkásszállót adtak át. sztk szakrendelést is rendszeresítettek és ideiglenes mentőállomás kezdte meg munkáját. működik ideiglenes jellegű, hetven-személyes bölcsőde, valamint óvoda is.

az új városban - amelyet kétszáz-holdos zöldellő erdő választ el az üzemektől - jelenleg 307 lakást építenek. egy-részüket jövőre adják át a vegyikombinát dolgozóinak. az idén kezdték meg 3 200 000 forintos költséggel a város 800-köbméteres víztornyának építését is. a víztornyó jövőre készül el.

az ötéves terv végéig még 738 lakást építenek az új városban. az új házakat habosított kohósalak középblokkokból szerelik össze.

/mti/

..-

bb. 11. védett lett a „kék virága a szamárkényérnek....”

vid so/j/gy/so

1961. augusztus 23.

hetényegyháza községben virít „kék virága a szamárkényérnek... ez a ritkaság-számba menő vadnövény régen tömegesen diszlett a kiskunság homokbuckáin. ma már az országban is egyedül itt, a község belterületén, egy háztelken virágzik. a nitrogénmentes talajok vadvirágát petőfi az alföld című versében énekelte meg. a községi tanács védetté nyilvánította a telket, ahol a szamárkényér nyílik.

/mti/

..-

8.05

- 9 -

9.15

Ma

bb. 9. paradicsompehely gyártását kezdte meg a szegedi paprika-feldolgozó

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 23.

a szegedi paprikafeldolgozó vállalat hatalmas szárító-gépein - amelyeket két „paprikás”, idény között levesporok, szárított gyümölcsök gyártására használnak, - újabb cikk, a paradicsompehely készítését kezdték meg. az erre a célra termeltetett, különleges fajtájú, nagy szárazanyagtartalmu paradicsomot milliméter vékony szeletekre vágják. levét a szegedi konzervgyár dolgozza fel, a husos részt pedig megszáritják. a pehelykönnyű szeleteket főként levesporok gyártásánál használják. az idei szezonban mintegy száz vagon paradicsomot pelyhesítnek az üzemben. a polietilén zsákokba csomagolt paradicsompehely egy részét külföldre szállítják.

/mti/

..

bb. 12. vetik a repcét a tiszta mentén

vid so/j/gy/so

1961. augusztus 23.

szolnok megyében a termelészövetkezetek kedden megkezdtek a repce vetését. a közös gazdaságok a magas jövedelmet biztosító, értékes olajnövény magját a múlt évinél nagyobb területen, több mint 2000 holdon teszik a földbe. a nagykunságban is nagyon sok termelészövetkezet foglalkozik a repce-termesztéssel, hiszen a porszikes talajokat szereti a növény. a többi között a karcagi május 1. tsz 50 holdon, a mesterszállási uttörő 70 holdon, a tiszafüredi petőfi 100 holdon és a szolnoki lenin tsz szintén 100 holdon kezdte meg a repce vetését.

/mti/

..

bb. 14. az idén is megrendezik a georgikon akadémiai napokat

i cs/j/gy/so

1961. augusztus 23.

ez évben szeptember 7-9. között rendezik meg keszthelyen a hagyományos georgikon akadémiai napokat. a háromnapos programban előadások hangzanak el a termelészövetkezeti üzemek szakosításának lehetőségéről, továbbá a burgonyatermesztés és az őszibaracktermesztés időszerű feladatairól, a sertés-hízékonysági vizsgálatok eredményeiről, valamint a korszerű mezőgazdasági szaktanácsadás legjobb módszereiről. az előadásokat viták kísérik és üzemplátogatások egészítik ki.

/mti/

..

8.10

- 10 -

11.15

Mag

bb 23. nyárvége és irodalom - írók - munkájukról - darvas józsef, illés béla, földéák jános, szabó páál és kállai istván nyilatkozata

i v/tr vm sr

1961. augusztus 23.

végéhez ér a nyár - s ezt nemcsak a meteorológiai intézet jelzi, hanem az is, hogy az írók egymás után érkeznek vissza a fővárosba pihenésből, szabadságról, alkotó munkából. közülük néhányat megkérdezett a magyar távirati iroda munkatársa: mind dolgozik mostanában?

darvas józsef

- most jöttem haza domoslóról, ahol a termelészövetkezetben éltem. nem író voltam ezen a nyáron, úgyhogy kell néhány nap tájékozódás az itthoni világból, s hozzá kell szoknom az irodalomhoz is...

- már rendeztem magamban a nyári élmények anyagát és nyilvánvaló, hogy a termelészövetkezeti munka sok, gazdag tapasztalata új mű forrása lesz. regényterv is „mocarog”, bennem, ugyancsak a nyári élmények alapján. hozzákezek a napokban egy régebben elkezdett regény befejezéséhez is, amely nagyobb ciklus kezdő kötete. a négy-öt kötetre tervezett ciklus, amely a felszabadulás előttől több évtizeden át a máig ad majd társadalmi áttekintést, a szépirodalmi kiadónál lát napvilágot. az első kötet - amelyen most kezdek munkálkodni - a 30-as évek történetét dolgozza fel. sürget egy másik „kényszer”, is: a nemzeti színháznak írok új, mai tárgyú drámát az 1961/62-es évadra.

illés béla

- kisregényen dolgozom, amelynek témája: múlt, jelen, jövő. a magyar munkásmozgalom anyagából merítem új művem témáját. a regény tartalma az 1956 utáni élet és a jövő felé irányuló jogos bizakodás. a köryv - amellyel előreláthatólag a télen készülök el - a magvető kiadásában jelenik majd meg.

/folyt.köv./

8.10

- 11 -

11.15

Mag

/pb 23. nyárvége....1.folyt./m

- pihenésként írok közben néhány novellát is, főleg a második világháborúról és a háborus uszítókról. na és hogy örömmel is legyen az írásból: időnként anekdotákat alkotok!

földes jános

- mostanában gyakran járok csepelre, a papírgyárba. új verses kötetem ugyanis - amelyen jelenleg dolgozom - a papírgyári munkásokról szól. a költemények egy részét a folyóiratokban s a napilapokban már olvashatták a közönség. készül három kisregényem is, - napjaink erkölcsi, társadalmi problémáit, összefüggéseit tükrözik egy-egy szerelem kapcsán. a kisregényeket egybefoglaló kötet fekete lángok címmel lát majd napvilágot.

szabó pál

gyakori vendége a csepeli gyáróriásnak. készülő regényében - amelyet előreláthatólag decemberre fejez be - a csepeli munkásokról ír.

- nemrégiben jöttem meg falumból - mondja - a hajdu-megyei biharugráról - és néhány nap pihenés után megyek vissza dolgozni. a csepeli világról írok regényt, arról a világról, ahol az emberek mernek és tudnak álmodozni, tervezgetni és tudnak a jövőre tiszta, szép, emberi vágyakat formálgatni. ez igen nagy dolog véleményem szerint. nos erről írok most és a könyv - a szépirodalmi kiadónál - jövő decemberre jelenik majd meg.

kállai istván

- én nem nagyon „illeszkedem”, bele az összefoglalóba, hiszen egész nyáron itthon voltam és csak szeptember közepén utazom „nyaralni”, -és természetesen dolgozni-szigligetre. most fejeztem be az igazság házhoz jön című szindarabomnak filmváltozatát, amelyet fehér imre rendez majd és a budapest filmstudio októberben kezdi meg a forgatást. szigligeten új vígjátékot írom. a darabnak hat szereplője van s két házaspár történetét: a fiatalok és későbbi - ugyanis mondhatnám, hogy a kezdődő és a „hanyatló”, -házasságról szól./mti/

8.28

11.20

- 12 -

bb. 13. az „esőcsinálás”, tudományos alapjai és a gyakorlati lehetőségek - az atomenergia, mint az időjárás alakításának lehetséges tényezője

i cs/j/gy/mi

1961. augusztus 23.

az időjárás sok olyan szabályozásának lehetőségeiről, az „esőcsinálás”, tudományos alapjairól, természeti és technikai feltételeiről dr. dési frigyeg egyetemi tanár, az országos meteorológiai intézet igazgatója adott tájékoztatást:

- harmincöt-negyven éve foglalkoznak Európában és Amerikában a mesterséges csapadék képzés tudományosan megalapozott kísérleteivel, sőt Amerikában már az „esőcsináló”, szélhámosok is régi hagyományokra hivatkozhatnak. nyilvánvaló, hogy a mesterséges csapadék képzés eleven, közvetlen megoldásra váró probléma. itt előre kell bocsátanunk: ma már lehet esőt „csinálni”, vagyis adva vannak mind a tudományosan kidolgozott módszerek, mind pedig a technikai eszközök ahhoz, hogy - kedvező természeti körülmények között, adott időben, helyen - mesterséges csapadékot idézhessünk elő. a mesterséges csapadék képzéséhez azonban elengedhetetlenül fontos feltétel, hogy az öntözni kívánt terület felett nagyobb levegőtömeg lehüljön, továbbá: a lehülő levegőben megfelelő tömegben legyenek jelen az úgynevezett felhőkondenzáló magvak, vagyis a vízgőz kicsapódását segítő, apró anyagszemcsék /füst, korom, por, stb./, amelyekhez tapadva a vízgőz kicsapódik, s nagy tömegben felhőt alkot. a felhő azonban csak egyik feltétel. hasonlóan fontos tényezők a parányi jégkristályok, amelyek rendszerint a légkör magasabb rétegeiből hullanak alá. ugyanis ezekre „gőzölögnek át”, a felhő vízcseppecskéi, hogy jégszemekké hizzanak, majd estükben vízcseppekké olvadjanak. ezenkívül még a felhő apró vízcseppeinek összefolyása révén is keletkezhet csapadék, ily módon azonban csak kisebb, szitáló esőket kapunk.

- a mesterséges beavatkozás ott kezdődik, hogy repülőgépekről apró, mesterséges jégkristályokat, rendszerint szén-sav-havat szórnak ki a felhőkre, tehát megteremtik a kicsapódáshoz szükséges feltételeket, s ezzel megindítják az esőképződés folyamatát. hasonló céllal és hasonló eredménnyel juttatnak a felhőkbe a földről füstalakban, ezüstjodidot. az óriás generátorokból fellövellt ezüstjodid részecskék hatására a kísérletek számára kijelölt területeken már sok esetben kaptak kiadós csapadékot.

/folyt. köv./

8.35

11.17 *L. cell*

- 13 -

bb. 13. / az „ésőcsinálás„..... 1. foly. / gy

- ez utóbbi módszer gyakorlati alkalmazásának lehetőségére utal az a tény, hogy - a számítások szerint - egy ezred gramm ezüstjodid egy-két köbkilométer levegő „jégkristály töltésére„ elegendő, ami azt jelenti, hogy kilós nagyságrendű mennyiségekkel országos esőket lehet nyerni az egyébként talán meddő továbbvonuló felhőkből.

- a szovjetunióban, amerikában, franciaországban elért kedvező kísérleti eredmények mellett is sok a felderítésre és megoldásra váró probléma a gyakorlati megvalósítást illetően. elsőként vetődik fel: vajon beavatkozás nélkül - esetleg néhány órával később - nem adnának-e a felhők hasonló csapadékot? kérdésem továbbá: a mesterségesen előidézett csapadék vajon a kívánt helyre hullik-e le, vagy olyan helyekre csuszik át, ahol nem kívánatos, sőt kár okoz? vagy: - a tőkés országok viszonyaira gondolva - a költséges mesterséges csapadék előnyeit esetleg más érdekeltségek, idegen országok élvezik. mindamellett az sem közömbös, hogy a beavatkozás - úgy lehet - a kívánatosnál nagyobb esőzéseket okoz.

- az atomenergia békés felhasználásának lehetőségeit tekintve - hangsúlyozta dési professzor - a történelemben most került az ember kezébe először olyan nagyságrendű erő, amellyel már hatékonyan avatkozhatik majd be a természeti erők törvényszabta folyamataiba. hihetetlenül nincs messze az idő, amikor nagy légtömegeket melegíthetünk fel, illetőleg hűthetünk le szükség szerint, s így előidézhetjük, vagy megszüntethetjük majd a légköri csapadék képződésének feltételeit: irányt, mértéket szabhatunk az áldást hozó vagy jeges szeleknek, elejét vehetjük a késő tavaszi, kora őszi fagyoknak.

- már régebben felfedezték japánban a tűzhányók időjárás befolyásoló energiáját. sokéves tapasztalatok igazolták, hogy a tavaszi vulkánkitöréseket követő nyarak rendszerint hűvösesek. a vizsgálat során kiderült, hogy a vulkánkitörések mintegy légfüggőnyt képeznek, s elzárják a meleget hozó, déli szelek elől a tőle északra fekvő országrészeket. az atom- és hidrogénenergia megfelelő alkalmazásával olyan blokkoló légfüggőnyöket „huzhatnak„, majd például az északsarki jeges szelek elé is. a másik ugyancsak lehetséges, de még távoli felhasználási mód: az atomenergiával óriási víztömegeket, illetve vizgőz-mennyiséget juttathatnak a tengerekből a légkörbe, s így igazi esőztető öntözésnek teremthetnek jó feltételeket.
/mti/

8.47

11.4

Leh.

- 14 -

bb. 15. Ötvenszer annyi színárnyalatot különböztet meg a mai kultúrember, mint őseink néhány évezrede

i tz/ke/gy/vg

1961. augusztus 23.

mindenki természetesen tartja azt a nagy fejlődést, amely a primitív népek zenéjétől a kulturvilág hangversenytermekben felcsendülő bonyolult melódiákhöz, az afrikai őserdők lakóinak nyershus-kosztjától szakácművészeink raffinált izkoppozícióihoz elvezetett. azt azonban kevesen tudják, hogy az elmúlt évezredek alatt a színek élvezetében is inycen lett az ember.

nélünk a színek tudományával többek között az iparművészeti főiskola diszitő-festő szakán foglalkoznak. király sándor festőművész, tanársegéd tanulmányaiból világosan kirajzolódik többek között az is, milyen színeket kedvelt, mennyi árnyalatot érzékelt az ember a barlangfestészet korában, majd az egyiptomi, a görög, a római, stb. kulturában, és így tovább egészen napjainkig. a látható fénysugarak rezgésszáma másodpercenként körülbelül 435 billiótól mintegy 800 billióig terjed. elvileg tehát legalább 365 billió különböző színárnyalat sorakozik egymás mellett a hét nagy szincsoporton belül, a vöröstől az ibolyáig. a színérzékenység pedig attól függ, hogy szemünk hány rezgésszámmal különbözést képes észrevenni. és a kutatók megállapították, hogy ez az ember kulturáltságának fokával, a szem szingyakorlottságával függ össze.

a barlangfestészet még csak négy - vörös, sárga, fekete és fehér - színnel dolgozott. az egyiptomi művészek alkotásain már megjelennek az összes alapszínek, de egymással való harmóniájuk észrevehetően nem sok gondot okozott akkoriban. a színek összhangjára való törekvés először a régi görögöknél figyelhető meg, ahol egyébként az alkalmazott színárnyalatok is szaporodnak már. de még itt is a vörös, illetve a vöröses színek az uralkodók. ez arra mutat, hogy a primitív emberhez a vöröses, meleg árnyalatú színek állnak közelebb, a többi a kultúra fejlődésével arányosan jut egyre nagyobb „népszerűséghez„.

ugyanaz a fejlődés különben a mai kultúrember életében is megfigyelhető. az első szín, amit a csecsemő észlel, a vörös. a gyermek életének első éveiben az egyébként teljesen azonos, de különböző színű játékok közül feltétlenül és tévedhetetlenül a piros a kedvenc. ezt a kiemelkedő helyzetet később, az ifjúkorban átveszi a narancs és a sárga, felnőtt korban a zöld, majd végül a kék. bebizonyították ugyanis, hogy különböző életkorokban különböző környezetben más és más színű környezetben érzi magát az ember. (1)

/mti/

- 15 -

bb. 15. / ötvenszer annyi színnyalat..... folyt./ gy

de a fejlődés nemcsak ezeket az „érzelmi„ különbségeket hozza magával. statisztikusan megállapítható, hogy az ember életében miképpen növekszik évről-évre a szem által megkülönböztetett színnyalatok száma. a mai kulturvilág átlagembere körülbelül ötvenszer annyi árnyalatot különböztet meg, mint annakidején a legjobb egyiptomi művész. pedig még a mai ember is azonos színűnek látja azokat a színmintákat, amelyeken a festékgyárak öreg, tapasztalat szakmunkásai esetleg tíz különböző, szerintük egymással összetéveszthetetlen árnyalatot ismernek fel.

/mti/

bb. 16. tapasztalatcsere segítségével terjednek az új gyártási eljárások - százötven tagú társadalmi brigád támogatja a mozgalmat a vasiparban - új kezdeményezés: a csoportos technológia bevezetése

1 sl/tr/gy/vg

1961. augusztus 23.

a gazdaságosság, a magasabb termelékenység, a jobb minőség programja valamennyi üzemünkben napirendre került, ezért a korszerű munkamódszereknek igen nagy az értékük, becsületük. a hasznos, új eljárásokat, munkatapasztalatokat nemcsak a szomszédos műhelyek, hanem egymástól távol eső gyárak is mind gyakrabban cserélik ki egymással.

a munkamódszerátadásnak különösen nagy a jelentősége a vasiparban, ahol egyetlen új gyártási eljárás 40-50 üzem munkáját is megkönnyíti. ezért a minisztérium és a vasas szakszervezet az iparág egészét átfogó 150 tagú társadalmi brigádhatározatot szervezett, amely segítséget nyújt a tapasztalatok cseréjéhez. az elmúlt három évben 340 témakörben tartottak tapasztalatcsere ankétot, ezeken kerekén 25 ezer dolgozó ismertette új módszerét, vagy tett fel kérdéseket a munkáját érintő problémákról.

a szervezett tapasztalatcsere egész sor hasznos művelet elterjedését tette lehetővé. a gazdaságos héjformázással például öt évvel ezelőtt még két üzem foglalkozott, a munkamódszerátadás eredményeként jelenleg 48 öntődében alkalmazzák a korszerű eljárást.

/folyt. köv./

9.35

11.20

- 16 -

bb. 16. / tapasztalatcsere..... 1. folyt./ gy

a precíziós öntést, szintén tapasztalatcsere útján, 40 üzemben honosították meg. a fizikai munkát helyettesítő kisgépekről ugyan csak tájékoztatták az iparág többi vállalatát, a gépek dokumentációit, terveit 120 üzem kapta meg. a villamosgép- és kábelgyárban például a kezdeményezés óta 30 kisgépet készítettek és helyeztek üzembe.

jelentős teret nyert a szerszám- és anyagtakarékossági mozgalom is. más vállalatok tapasztalatai alapján például az emagban élezőkészüléket alkalmaznak, amelynek segítségével újra és újra felújítják a drága szármarókat és ezzel évente 120 ezer forintot takarítanak meg. a budapesti hajtóműgyárban a szerszámok felújításával 300 ezer forint fölé emelkedett az évi megtakarítás. a kismotor- és gépgyár és a léng gépgyár tapasztalatai alapján megjavult az anyagnyilvántartás az április 4. gépgyárban, továbbá a vegyipari gép- és radiátorgyárban. a vörös csillag traktorgyár átadta az emag-nak a légszűrők gazdaságos gyártásának dokumentációját, a gheorghiu-dej hajógyár szakemberei a hidraulika-gyártás legkorszerűbb módszereit tanulmányozták más üzemekben.

Legújabban megalakult a vasipari dolgozók tapasztalatcsere klubja, amely az új módszerek terjesztésének egyik központja lesz. legelső tervük az ugynevezett csoportos technológia bevezetése, amely a termelékenységet szinte ugrásszerűen növeli. a módszernek az a lényege, hogy a hasonló alkatrészek gyártását azonos munkahelyekre csoportosítják át és a szerszámoknak olyan sorozatát alakítják ki, amelyeknek segítségével az egymáshoz hasonló, de nem azonos munkadarabokat is szalagszerűen gyárthatják. ezt a módszert először a szovjetunióban, majd az ndk-ban vezették be. a tapasztalatok szerint az új eljárással a revolverpadokon 40-50 százalékos, az esztergagépeken 20-30 százalékos, a marógépen 25-30 százalékos időmegtakarítást lehet elérni, mert a csoportos technológia olyan alkatrészeknél is lehetővé teszi a sorozatgyártást, amelyeket eddig a méretek, vagy a műveletek közötti kisebb különbségek miatt csak egyedileg lehetett előállítani.

/mti/

9.45

11.20

Zoli

- 17 -

bb. 17. Lengyelországba, indiába, jugoszláviába, romániába, görögországba szállít kikötői darukat a wilhelm pieck gyár

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 23.

a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár egyik új exportgyártmánya a kikötői portáldaru- két évvel ezelőtt a lengyel népköztársaságnak szállították az első példányokat, majd india rendelésének tettek eleget. most adják át a jugoszláva részére készült első öttonnás kikötői portáldarut.

bár többhónapos anyagkéséssel kellett küzdeni, a hidgyár-egység dolgozói az évi versenyben úgy szervezték meg a munkát, hogy még ebben a negyedévben a román népköztársaságnak is átadhatják a tervben előírt két kikötői darut.

az utolsó negyedévben további négyet exportálnak, jövőre pedig már görögországnak is szállítanak forgógémes kikötői portáldarukat a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár hid-üzemének dolgozói.

/mti/

bb. 18. a fejtés és a szállítás gépesítésével teljesen megszüntetik a kézi munkát a sajószentpéteri 2-es aknában

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 23.

a borsodi szénbányászati tröszt két üzemében a vékonytelepi szeneket fáradságos kézimunka helyett már szénnyalával fejtik. az idén a lyukói bányában a harmadik szénnyalut is munkába állítják. a sajószentpéteri 2-es aknában, ahol jelenleg a többféle szénnyalu dolgozik, az új szénmezők feltárásánál olyan nagy-kiterjedésű szénvagyont bukkantak, amely géppel jól művelhető. ez indította a szénbányászati tröszt vezetőit arra az elhatározásra, hogy a jövő évi tervekben a mintegy négy évi termelésre alkalmas széntelepben gyalus frontfejtéseket alakítsanak ki. a terv az, hogy a munkahelyek előkészítése után mind a három szénnyalut ebbe az üzembe helyezik. ezzel a sajószentpéteri 2-es aknában, a borsodi szénmedencében először, teljesen megszűnik a kézi bányászás, a szénnyalával jövesztett szén automatizált szállítóberendezéseken jut majd a felszínre.

a megfelelő vizsgálatok után már most úgy hajtják ki a vágatokat, hogy a teljes gépesítés követelményeinek megfeleljenek. a gyalus frontok eddigi teljesítményei azt mutatják, hogy a teljesen gépesített bányában naponta mintegy 110-120 vagon szenet tudnak termelni, ami a kézi termeléshez viszonyítva mintegy hetven százalékos termelékenység növekedést jelent.

/folyt. köv./

9.50

114

- 18 -

bb. 18. / a fejtés és a szállítás..... folyt./ gy

a tervek szerint a szénmező feltárását jövőre befejezik, s 1963-ban már mindhárom szénnyalu a sajószentpéteri 2-es aknában dolgozik majd.

/mti/

..

bb. 19. több mint kétszáz épület készült el az idén a zala termelészövetkezetekben

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 23.

zala megye termelészövetkezeteiben a nyári munkák idején sem szünetelt az építkezés. a termelészövetkezetek zöme házi építőbrigádokkal emeli a nagyüzemi épületeket. az eddigi tapasztalatok szerint jól dolgoztak a termelészövetkezeti építőbrigádok. a tavasz óta több mint kétszáz különféle épületet fejeztek be, s mintegy hatvan - nagyjából - készült el rövidesen. jó ütemben halad a tsz-ek villamosítása is. nyolcvan majort villamosítanak az idén részben vagy egészben. ötvennyolc szövetkezetbe vezetik be a vizet, nyolcvan gazdaságban pedig ásott kutakkal gondoskodnak vízzel.

rövidesen újabb építkezések kezdődnek állami segítséggel. huszonöt termelészövetkezetben építenek száz-száz férőhelyes, fél-szabadtartásos borjunevelőt. az istállók alkalmasak lesznek az itatásos borjunevelésre.

/mti/

..

bb. 20. újabb vízműekkel, artézikutakkal javítják az ivóvízellátást szolnok megyében

vid szf/te/gy/mi

1961. augusztus 23.

szolnok megyében új, nagyteljesítményű vízművet építettek jászherényben, számottevően bővült a szolnoki és a mezőturi vízmű. jászladányban és jászalsószentgyörgyön - a megye vízben legszegényebb két községében is - megoldották a vízellátását: több mint hétmillió forintos beruházással korszerű körzeti vízművet építettek. jelenleg már mintegy tizenötezer ember kap innen egészséges ivóvizet. jászkeséren, fegyverneken, korszerű törpevízmű adja a vizet. megkezdődött jászjákóhalma, kunmadaras törpevízművel való kiszolgálása is.

a tanácsok a községfejlesztési alapból tetemes összeget irányoznak elő ivóvízellátásra. ebben az évben tizenhez mélyfúrású artézikutat, négy törpevízművet kapcsolnak be a megye vízellátási hálózatába. az idén és a következő években tovább bővítik a szolnoki vízművet, folytatják a jászszági vízmű építését.

/mti/

..

9.55

114

- 19 -

Zal

bb. 21. a második félévben tizezer tonnával több acélt termelnek a sztálinvárosi martinászok, mint az elsőben

vid szf/te/gy/ml

1961. augusztus 23.

a sztálinvárosi martin acélműnek - amely augusztus 20-án volt hét esztendő - a második félévben körülbelül tizezer tonnával többet kell termelnie az előző félévinél, de nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is növekedtek a feladatai, az első félévinél kétszer-háromszor több, jóminőségű kazán- és hajólemez acélt kell gyártania.

a nagyobb feladatokra műszakilag jól felkészültek a martinászok, júliusban azonban 334 tonnával elmaradtak magasabb tervüktől. augusztusban már jelentkeztek a műszaki intézkedések eredményei. az új falazási módszerrel épített kemenceboltzatok tartósabbak a régiéknél. jól bevált a 4. kemence térfogatnövelése és most több acélt tudnak olvasztani ebben a kemencében. októberben az 1. számú kemencét is átépítik nagyobb térfogatra. ilymódon egy-egy martin-kemence teljesítménye körülbelül nyolc százalékkal növekszik. a megnagyobbított kemence acéladajának csapolásához augusztus eleje óta igen jól használják azt az óriási hegesztett csapolóüstöt, amelybe 125-130 tonna helyett 150 tonna folyékony acél fér.

a martinászok augusztusban pótolták júliusi elmaradásukat és körülbelül száz tonna előnyt is szereztek már második félévi tervük esedékes részéhez képest. augusztus 20-án a négy sztálinvárosi martin-kemencénél dolgozó olvasztár-brigádok körülbelül harminc tonna acélt termeltek terven felül. most úgy dolgoznak, hogy félévi előnyüket augusztus végéig ezer tonnára emeljék.
/mti/

..

bb. 22. félmilliárd forintos beruházással bővítik a szegedi textilműveket - megkezdték az iparitanulók felvételét

vid sz/te/gy/mi

1961. augusztus 23.

a tizenegy évvel ezelőtt alapított szegedi textilműveket a következő években több mint ötszázmillió forintos beruházással fejlesztik. eddig csak pamutfonóda volt az üzemnek. a fonodát most jelentősen bővítik és mellette modern szövődét rendeznek be. így nagy textilkombináttá alakul az üzem. a fonóda termelése évi ötezer tonna fonállal lesz több. a szövődében 1200 kínai automata-gépet szerelnek fel, amelyekkel évente harminchárommillió négyzetméter szövetet gyártanak. az üzem dolgozóinak számát több mint kétezerrel növelik.

a magyarányu beruházást jövőre kezdik meg, s előre láthatólag két év alatt befejezik. de már most hozzáfogtak a kombinát leendő szakmunkásainak kiképzéséhez. megkezdték az iparitanulók felvételét. az idén kétszázhusz fiatalot oktatnak az üzemben szervezett iparitanuló iskolában. a szövődetanulók kiképzésére a kiskundorozsmai pamutszövődében rövidesen külön üzemet rendeznek be.
/mti/

..

10.00
11.10

- 20 -

bb 25. több mint 6000 kiló gyógynövényt gyűjtöttek a nyáron a zalai kisdobosok és uttörők

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 23.

a vakációban több mint négyezer zalai diák töltötte szabadidejét jórészt táborozással, kirándulással - ötször annyian, mint a múlt esztendőben. a megyében több uttörőtáborot állítottak fel, mások a balaton-parton táboroztak, sokan pedig az ország nevezetességeivel ismerkedtek. a pihenésen, szórakozáson kívül sok hasznos munkát is végeztek. a kisdobosok és az uttörők 37 tonna papírt, 320 tonna vasat, 2 tonna szinesfémot, 25 tonna textilhulladékot, 6.283 kiló különféle gyógynövényt gyűjtöttek. a falusi diákok több mint 200.000 forint értékű társadalmi munkával segítették az iskolaépítkezéseket./mti/

- . -

bb 28. több külföldi levelezőpartnert vendégül láttak a szünidőben a vasi diákok

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 23.

vas megyében több mint ezer diák levelez külföldi fiattal. a népi demokratikus országokból mintegy husz - eddig csupán levélből ismert - diák látogatott el a szünidőben a vasi fiatalokhoz, akikkel egy-két hetet együtt töltöttek. felkeresték a balatont, a fővárost s megtekintették vas megye nevezetességeit is./mti/

- . -

bb 29. rómaikori sir borjádön

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 23.

a baranya megyei borjád községben termelőszövetkezeti építkezésnél, - két méter mélyen - régi edények és egy női csontváz került elő. a csontváz karján karperecet, a nyaknál pedig brost találtak. a muzeológusok megállapították, hogy rómaikori sir, s a leletek igen értékesek./mti/

- . -

10.05
11.10 *Lel*

- 21 -

bb 26. művelődési parkot létesítenek kossuth Lajos tiszafüredi tartózkodásának helyén

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 23.

tiszafüred egyik legszebb épületében, a klasszicista stílusban épült Lipósey-kúriában lakott 1849 március 4-5-én kossuth Lajos. itt tanácskozott a hadsereg főtitkárjával a szabadságharc haditerveiről. a múzeumnak berendezett emlékmű épület környékén művelődési parkot létesít a községi tanács. az öreg tölgyekkel övezett területen építik fel a község új szabadterei színpadát és a községi strandot./mti/

bb 27. sakkirodalom - háromezer kötetben

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 23.

kecskeméten tóth László nyugdíjas tanácselnökhelyettes talán a világ legnagyobb sakkirodalmi magánkönyvtárát mondhatja magáénak. tizennégy éve kora óta gyűjti a sakkozás szakirodalmát. mintegy 25 ország nagymestereivel tart kapcsolatot, így a világ minden tájáról megkapja a fontosabb kiadványokat. gyűjteménye már háromezer kötetes. a szakemberek szerint hasonló magángyűjtemény világszerte párját ritkító. kétszáz évvel ezelőtt kiadott szakkönyve is van. ugyanakkor megtalálható tal nagymester játszmáinak 13 nyelven kiadott összesítése is./mti/

bb 31. ezer traktor szánt a körös vidéki termelőségvetkezetek határában

vid so/j vm so

1961. augusztus 23.

a békés megyei termelőségvetkezetek határában lényegében befejezték a cséplést, s a felszabadult erőgépeket trágyahordásra, szántásra irányították.

/folyt.köv./

10.15

11.06

- 22 -

/bb 31. ezer....1.folyt./vm

megyeszerte mintegy ezer traktor hasítja a friss barázdákat, készítik a magágyat az őszi árpa és az őszi takarmánykeverék alá. a traktorok zöme két műszakban dolgozik. ennek köszönhető, hogy négyszer annyi a felszántott föld békés megye termelőségvetkezetek határában, mint egy évvel ezelőtt.

jó ütemben halad a terményfelvásárlás is: a cséplés befejezéséig csaknem 9000 vagon kiváló minőségű gabonát szállítottak az állam magtáraiba a termelőségvetkezetek./mti/

bb 32. tizenöt felsőfoku mezőgazdasági technikum nyílik az országban - tájékoztatás az új technikumok oktatási rendjéről és a hallgatók felvételéről

i cs/tr vm so

1961. augusztus 23.

a földművelésügyi minisztérium új szakoktatási intézeteket létesít az 1961/62-es tanévben: az ország különböző vidékein még szeptemberben 15 felsőfoku mezőgazdasági technikum nyitja meg kapuját a minisztériumban adott tájékoztatás szerint székesfehérvárott, továbbá kiskunhalason, szekszárdon és karcagon növénytermesztési, szarvason öntözéses növénytermesztési, keszthelyen növényvédelmi, kaposvárott, hódmezővásárhelyen és debrecen-pallagon állattenyésztési budapesten a tizedik kerület maglódi ut 8 alatt állattenyésztési-állategészségügyi, körmenden és mezőtúron mezőgazdasági gépészeti, kecskeméten, nyíregyházán és fertődön pedig gyümölcs-és szőlőtermesztési felsőfoku technikum kezd meg működését.

a felsőfoku mezőgazdasági technikumokban felvételre jelentkezhetnek azok az érettségizet fiatalok, akik - lehetőleg már több év óta - termelőségvetkezetekben, vagy más mezőgazdasági üzemekben dolgoznak, illetve üzemi gyakorlattal rendelkeznek.

/folyt.köv./

10.20

11.33

Lele

- 23 -

/bb 32. tizenöt....1.folyt./vm

az idevonatkozó kormányrendelet lehetővé teszi - megfelelő előkészítő tanfolyam elvégzése után - a felvételt azoknak a mezőgazdasági dolgozóknak is, akik a termelésben hosszú idő óta dolgoznak és ott kiváló eredményeket értek el. a felvételhez minden esetben szükséges a felvételi vizsga. a felvételi vizsga tárgyairól a felsőfoku mezőgazdasági technikumok igazgatói adnak tájékoztatást.

a felvételre jelentkezők felvételi korhatára 18-40 év. a jelentkezési lapokat az illetékes technikumok igazgatóinál lehet átvenni, s ugyanott a jelentkezési határidőig: 1961. szeptember 1-ig benyújtani. a végző hallgatók szaktechnikusi oklevelet kapnak, és szakmájuknak megfelelő munkahelyeken helyezkedhetnek el, termelőszövetkezetekben és állami gazdaságokban.

a felsőfoku mezőgazdasági technikusok magasfoku szakmai képzettsége érdekében a földművelésügyi miniszter ezeket a technikumokat összekapcsolja a mezőgazdasági kutatóintézetekkel, s az ott működő tudományos kutatókat az oktatás szolgálatába állítja. a felsőfoku mezőgazdasági technikumok mellett kollégiumok működnek, a felvett hallgatók itt megfelelő elhelyezést és ételmezést kapnak. a hallgatók számára a kormányrendelet alapján ösztöndíj-rendszert létesítenek./mti/

bb 30. huszonnyolc főiskolást nevelt a békéscsabai képzőművészeti szakkör

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 23.

békéscsabán 1945 őszén alakult meg a képzőművészeti szakkör, amelyet munkácsy mihályról neveztek el. a mohos józsef festőművészrajztanár vezette szakkör 16 év alatt 28 diákot adott az iparművészeti, képzőművészeti és pedagógiai főiskoláknak. köztük olyan tehetséges fiatalokat, mint ezüst györgy festőművész, gaburek károly, lukovics dóra és balázs irén iparművészek. a szakkör vezetője az alkotmány ünnepe alkalmából másodszor kapta meg a szocialista kultúráért jelvényt.
/folyt.köv./

10.25

- 24 -

1131

102

/bb 30. huszonnyolc....1.folyt./vm

általában 20 fiatal tanít egyszerre a képző és iparművészet alap-elemeire. a szakkör legjobbjai sokoldalú képzettségről tesznek tanúbizonyosságot.

a békéscsabai szakkörben jelenleg is 20 fiatal tanul. a szak-köri munkán kívül rendszeresen járnak tárlatokra, kiállításokra, s megvitatják a tapasztalatokat./mti/

bb 24. újrendszerű bányaegészségügyi szolgálat pécsett - a külterületeken is megszervezték a szakorvosi ellátást - az országban elsőként körzeti szülészeti rendelőköt nyitnak pécsett

vid fm/ke vm fm

1961. augusztus 23.

pécs történelmi belvárosához keleti és nyugati oldalról is, tíz-tízezer lakosu új városrész nőtt az utóbbi években: meszes és új-mecsekalja. ezek a túlnyomó részt bányász-lakosu negyedek távol esnek a város központjától s így az egészségügyi intézményektől is. emiatt a betegek gyakran sok felesleges fáradság, utazgatás árán jutottak kezeléshez, a rendelőintézetben pedig nagy a zsúfoltság. a múlt év tavaszán a párt és a tanács közös határozatot hozott a külvárosok egészségügyi helyzetének javításáról. az elterelt esztendő alatt tervek és javaslatok egész sora valósult meg. egyik legjelentősebb intézkedés az újrendszerű bányaegészségügyi szolgálat bevezetése. korábban csak a körzeti orvosok írhattak i táppénzre és kezeltek bányászbetegeket. most a dolgozókat és munkakörülményeiket alaposabban ismerő üzemorvosok is rendelkeznek ezzel a joggal. így könnyebbedett a körzeti orvosok helyzete. a korábbi 2800 helyett 1200 -1500 lakos tartozik egy-egy orvos felügyelete alá.

/folyt.köv./

10.27

- 25 -

1140

102

/bb 24. ujrendszerü.....1.folyt./vm

fejlesztették az egészségügyi intézményeket is. széchenyi- és istván-aknán korszerűsítették, bővítették az üzemi rendelőkét, meszesen és vasason pedig újak épültek, ahol többféle szakorvosi ellátásban részesülnek a bányavidék lakói. teljesült az anyák kívánsága is: meszesen és új-mecsekalján négy-négy gyermekszakorvosi rendelő nyílt. pécs területén egyébként is igen eredményes az anya-és csecsemővédelem. ezt bizonyítja például, hogy a városok között itt a legalacsonyabb a csecsemőhalandóság. az év hátralévő hónapjaiban további nyolc gyermekszakorvos elhelyezését tervezik pécs munkásnegyedeiben. az országban elsőként itt állítanak fel körzeti szülészeti rendelőkét. a leendő anyák körültekintőbb vizsgálatával, felvilágosításával még alacsonyabbra szeretnék szorítani a koraszülések számát.

több, új egészségügyi létesítmény is épül pécssett. többszáz építő dolgozik az új egyetemi negyedben, ahol az ország legkorszerűbb klinikáját rendezik be, a mecseki fenyvesek között pedig modern tüdőszanatórium készül. új-mecsekalján 1963-ra épül fel a modern területi rendelőintézet./mti/

bb 34. zárnak a falusi idénynapközök vas megyében

vid fm/ke vm fm 1961.augusztus 23.

vas megye falvaiban a nyáron 72 idénynapközi otthonban több mint másfélszer termelőszövetkezeti parasztcsalád gyermekére ügyeltek az idénynapközök zöme iskolákban, művelődési otthonokban működött. az iskolákban lévőket most zárják kapuikat. tanévnyitóiig meszelik, takarítják az iskolai helyiségeket. a művelődési otthonokban berendezett napközök szeptember 1-ig tartanak nyitva. a saját helyiséggel rendelkező 10-15 pedig október-novemberig üzemel. az idénynapközök működtetése hasznos volt az idén is. több családtag, asszony dolgozott a földeken, nőit a családok jövedelme és a szövetkezetek sem maradtak el az időszerű munkákkal./mti/

11.05
11.44

- 26 -

bb 33. az 1961/62-es tanévben 32.000 új tankönyvből tanulnak a sztálinvárosi általános iskolások

i vid fm/ke vm fm 1961.augusztus 23.

az 1961/62-es tanévre mintegy 6000 tanuló iratkozott be sztálinváros általános iskoláiba. az első osztályok körülbelül 1150 kisdiákot fogadnak ma majd. az iskolák 32.000 új tankönyvet rendeltek a tankönyvkiadó vállalatától./mti/

bb 35. frissfalusi füstöltáru a földművesszövetkezeti lerakatokban

i n.j/j vm so 1961.augusztus 23.

a nagyvásártelepre szerdán reggel 88 vagon és 132 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 1 vagon vegyes darabáru, 25 vagon burgonya, 1 vagon vöröshagyma, 5 vagon fejeskáposzta, 1 vagon főzőtök, 3 vagon paradicsom, 14 vagon zöldpaprika, 1 vagon levesbevaló zöldség, 2 vagon sárgarépa, 1 vagon szőlő, 3 vagon vegyes gyümölcs, 3 vagon alma, 1 vagon körte, 6 vagon szilva, 14 vagon görögdinnye, 4 vagon tojás és 3 vagon vágottbaromfi.

a kerületi csarnokokban és nyílt piacokon levő földművesszövetkezeti lerakatok szerdán sok friss, falusi füstöltárut kaptak. az étkezési tepertőt kilónként 28, a lángolt sertéskolbászt 35, a füstölt sertéscsombot 41, a sertéskarajt 38, a sertésfejet csont nélkül 25, a sertéscsülköt 23 forintért árusították. a füstölt sonkát darabolva, csont nélkül kilónként 41 forintért adták.

az állami élelmiszerboltok a sárgarépát már levélzetétől megtisztítva, sulyra árusították, kilónként 2-2.40 forintért./mti/

11.10

11.44

- 27 -

bb 36. koszoruzások a román népköztársaság nemzeti ünnepe alkalmából

t hi/te vm li

1961. augusztus 23.

a román népköztársaság nemzeti ünnepe, románia felszabadulásának 17. évfordulója alkalmából mihail rosianu, a román népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, a nagykövetség tagjainak kíséretében szerdán délelőtt megkoszoruzta a szabadság téri szovjet hősi emlékművet. a koszoruzásnál jelen volt zágor györgy, a külügyminisztérium főosztályvezetője, dr. nagy lajos, a külügyminisztérium protokollosztályának helyettes vezetője, dr. gyalmos jános, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese. jelen volt v. i. usztyinov, a szovjetunió budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete.

a román nagykövetség küldöttsége koszorut helyezett el a rákosligeti temetőben nyugvó román hősök emlékművére is, amelynek talapzatára az emlékművet gondozó kohó- és gépiparri minisztérium küldöttsége is elhelyezte a megemlékezés virágait./mti/

- 28 -

11.35

11.41

bb 37. időjárásjelentés

gg vm

1961. augusztus 23.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 23-án szerdán 13 órakor:

időnként élénk északnyugati szél

nyugat-európában, a balkánon és a szovjetunió európai területeinek déli felén csendes, napos, általában mérsékelt meleg idő van. európa többi részein változékony, szeles, többfelé esős, hűvös időjárás uralkodik.

hazánkban kedden napközben legnagyobb részben csak gyengén, vagy közepesen volt felhős az ég. a késődelutáni, esti órákban azonban északnyugat felől hűvös levegő beáramlása kezdődött meg, ami a felhőzet megnövekedésével, sokfelé esővel, és különösen a nyugati megyékben, zivatarokkal járt. a lehullott csapadék mennyisége a dunántúlon általában 2-6, szekszárdon és farkasgyepűn 7, nagykanizsán és somogyszobon 8, baroson 15, sopronban 16 milliméter volt, az ország keleti felében azonban sehohsem haladt meg a két millimétert. a hőmérséklet napközben 25-29 fokig emelkedett. a nap az északi megyékben 6-11, máshol 11-13 óráig sütött. szerdán hajnalban általában 11-15, a fővárosban és síófokon csak 16 fokig hűlt le a levegő. szerdán reggel és koradélelőtt az ország keleti felében még nagyrészt borult volt az ég és többfelé esett az eső, nyugaton azonban már felszakadozott a felhőzet. a hőmérséklet délelőtt 10 órakor 16-20 fok között változott.

budapestben kedden a hőmérséklet napi középértéke 21.1 fok volt, a sokévi átlagnál 0.2 fokkal magasabb. szerdán 12 órakor budapestben a hőmérséklet 19 fok. a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklet, síófokon: 19 fok. várható időjárás csütörtök estig: további felhőtlen napok, néhány helyen futó esővel. időnként élénk északnyugati szél.

/folyt.köv./

13.45

14 -

- 29 -

bb 36. koszoruzások a román népköztársaság nemzeti ünnepe alkalmából

t hi/te vm li

1961. augusztus 23.

a román népköztársaság nemzeti ünnepe, románia felszabadulásának 17. évfordulója alkalmából Mihail Rosianu, a román népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, a nagykövetség tagjainak kíséretében szerdán délelőtt megkoszoruzta a szabadságtéri szovjet hősi emlékművet. a koszoruzásnál jelen volt Zágory György, a külügyminisztérium főosztályvezetője, dr. Nagy Lajos, a külügyminisztérium protokollosztályának helyettes vezetője, dr. Gyalmos János, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese. jelen volt v. i. usztyinov, a szovjetunió budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete.

a román nagykövetség küldöttsége koszorút helyezett el a rákosligeti temetőben nyugvó román hősök emlékművére is, amelynek talapzatára az emlékművet gondozó kohó- és gépiparri minisztérium küldöttsége is elhelyezte a megemlékezés virágait. /mti/

- 28 -

11.35

11.46

bb 37. időjárásjelentés

gg vm

1961. augusztus 23.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 23-án szerdán 13 órakor:

időnként élénk északnyugati szél

nyugat-európában, a balkánon és a szovjetunió európai területeinek déli felén csendes, napos, általában mérsékelt meleg idő van. európa többi részein változékony, szeles, többfelé esős, hűvös időjárás uralkodik.

hazánkban kedden napközben legnagyobb részben csak gyöngén, vagy közepesen volt felhős az ég. a késődélelőti, esti órákban azonban északnyugati felől hűvös levegő beáramlása kezdődött meg, ami a felhőzet megnövekedésével, sokfelé esővel, és különösen a nyugati megyékben, zivatarokkal járt. a lehullott csapadék mennyisége a dunántúlon általában 2-6, szekszárdon és farkasgyepűn 7, nagykanizsán és somogyszobon 8, borsoson 15, sopronban 16 milliméter volt, az ország keleti felében azonban sehohsem haladta meg a két millimétert. a hőmérséklet napközben 25-29 fokig emelkedett. a nap az északi megyékben 6-11, máshol 11-13 óráig sütött. szerdán hajnalban általában 11-15, a fővárosban és síófokon csak 16 fokig hűlt le a levegő. szerdán reggel és koradélelőtt az ország keleti felében még nagyrészt borult volt az ég és többfelé esett az eső, nyugaton azonban már felszakadozott a felhőzet. a hőmérséklet délelőtt 10 órakor 16-20 fok között változott.

budapestben kedden a hőmérséklet napi középértéke 21.1 fok volt, a sokévi átlagnál 0.2 fokkal magasabb. szerdán 12 órakor budapestben a hőmérséklet 19 fok. a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklet: síófokon: 19 fok. várható időjárás esütörtök estig: további felhőtvonulások, néhány helyen futó esővel. időnként élénk északnyugati szél.

/folyt.köv./

13.45

14 -

- 29 -

/bb 37. időjárásjelentés....1. folyt./vm

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 9-13, legmagasabb nap-
pali hőmérséklet csütörtökön: 20-24 fok között.

előrejelzés a balaton területére csütörtök reggelig:

időnként élénk északnyugati szél, felhőfelvonulások, kisebb
futások. a hőmérséklet napnyugtakor 19, hajnalban 14 fok között
lesz.

a duna vízállása budapestnél szombat délelőtt 11 órakor:
399 centiméter./mti/

bb 38. megkezdődött a nemzetközi hűtéstechnikai konferencia

t tó/tr vm vg

1961. augusztus 23.

szombat a magyar tudományos akadémia székházában megkezdődött
a nemzetközi hűtésügyi intézet hűtőházakkal és jéggyárakkal foglalkozó
1961. évi rendes ülésének. a konferenciára 17 országból mintegy
100 szakértő és vendég érkezett. a megjelentek között van j. foulon,
a nemzetközi hűtésügyi intézet végrehajtó bizottságának elnöke és
r. thevenot, az intézet igazgatója is.

az ülésnapot j. b. verlot, az ötös bizottság elnöke nyitotta meg,
majd dr. dabronaki gyula, az élelmiszerügyi miniszter első helyettese
üdvözlte a konferencia résztvevőit és sok sikert kívánt négy napig tartó munkájukhoz.

ezután dr. róbert pál, az élelmiszerügyi minisztérium hűtő-
ipari és raktárgazdálkodási igazgatóságának vezetője megtartotta a
konferencia első előadását, amelyben áttekintést adott a magyar
népköztársaság hűtőiparának fejlődéséről.

elmondta, hogy a magyar hűtőipar nagyotemű fejlődése csak a gazdasági élet államosításával indult meg.

az újjépitéssel egyidőben készült tervek alapján hat új hűtőházat
létesítettünk.

tavaly megkezdtük békéscsabán egy 5 ezer tonna tárolóképes-
ségű hűtőház építését és ebben az évben megindult a budapesti sörtes-
vígóhid 3.600 tonna befogadó képességű hűtőházának építése is.
jelenlegi terveti tervek szerint 1965-ig felépül egy újabb ötezer
tonna hűtőház és megkezdődik egy ugyan ilyen tárolóképes hűtő-
ház építése is. ezenkívül kifejezetten gyümölcs-tárolás céljára egy
négyezer tonna és három, összesen ezer tonna befogadó képességű
tárolót és feldolgozó létesítünk. az igen jelentős magyar gyümölcs-
és zöldségexport előkészítő munkáinak korszerűsítésére a termelési
központokban 12 kondicionált tároló raktár épül.

/folyt. köv./

-30-

15.05
Zseli

/bb 38. megkezdődött....1. folyt./vm

beszélt az előadó a gyorsfagyasztott áruk termelésének
növeléséről is. elmondta, hogy 1960-ban 12 ezer tonna elalmszert
tartósítottunk gyorsfagyasztással, s a tervek szerint 1965-ig az a
mennyiség mintegy négy és félszeresére fog növekedni.

befejezésül részletesen foglalkozott dr. róbert pál a hűtőipar
kiépítésének legfontosabb hazai kérdéseivel.

dr. róbert pál után két szovjet és egy bulgár szakértő tartott
még előadást a hűtőipar egy-egy fontos szakkérdéséről.

a konferencia résztvevői szombat délután látogatást
tettek az ikarus karosszéria- és járműgyári hűtőköcsigérintő üzemszoci-
ben, ahol a gyár vezetői válaszoltak a megjelentek kérdéseire./mti/

bb 39. országszerte megkezdődött az őszi vetések előkészítése
- jelentősen növelik a termelőszövetkezetek a nagytermelőképes-
ségi búzák vetésterületét - vetik a rozst szabolcs megyében

vid ő/kz/vl so

1961. augusztus 23.

a cséplési eredmények értékelése minden évben sok hasznos ta-
pasztalattal gyanapítja a közös gazdaságokat. ebből tudnak például
a legbiztonságosabban következtetni arra, hogy az adott talaj és
éghajlati viszonyok mellett milyen gabonafajtákat a legérdemesebb
t termesztetni. győr-sopron megyében, mint az idei tapasztal-
talatok is bizonyítják különösen nagy jövője van a fertődi 293-
as rozsdamentes búzának. ebből a fajtából, aminek az elszaporítása
csak 1955-ben kezdődött meg a megyében, az idén már 26.000 holdat
takarítottak be, s a hozam, megyei átlagban is, elérte a 14 mázsát.
az idei ősziön a megye közös gazdaságai érthetően tovább növelik a
fertődi 293-as vetésterületét, - összesen 40.000 holdon termelik
majd ezt a kitűnő fajta kenyérgabonát. a soproni járás közös gaz-
daságai például csaknem kizárólagosan fertődi 293-ast szándékoznak
vetni. az ehhez szükséges vetőmagot, megfelelően tisztítva és fém-
zárolva, a soproni állami gazdaságtól kapják. ebben a gazdaságban
a fertődi buza átlagtermése 20 mázsa fölött volt.

/folyt. köv./

-31-

15.05
Zseli

bb 39. /országszerte megkezdődött ... 1. folyt./ vl

a sztalinvárosi járás közös gazdaságai, a járási pártbizottság és a tanács kezdeményezésére, anketon vitatták meg a gazdasági év gabonatermesztési tapasztalatait. a szövetkezetek vezetői bejelentették ezen a tanácskozáson, hogy az eddiginél lényegesen nagyobb területen, az össz-vetésterület kerekén 60 százalékm termelnek magasterméshezamu külföldi fajtákat.

vas megyében az idén első ízben kísérleteztek nagyobb területen - együttesen 3.500 holdon - nagytermőképességű külföldi buzafajták termesztésével. a tapasztalatok igen kedvezőek. a bobai új élet termelőségvetkezetben például a szovjet bezosztája fajta 25 mázsás, a szombathelyi békeharcos termelőségvetkezetben 24.9 mázsás a nábasömjéni Lenin termelőségvetkezetben pedig 22 mázsás holdankénti átlagterméssel fizetett. a jól bevált külföldi fajtákból az idén csaknem ötször akkora területet vetnek be, mint tavaly.

az aratás-cséplés befejeztével az ország egész területén számottevően meggyorsult az őszi vetések előkészítése. hajdubihar megyében már eddig csaknem 65.000 hold nyári mélyszántást végeztek el, ami körülbelül egyharmadrésszel több, mint a múlt év hasonló időszakában. a munka szorgalmazására elsősorban az a hosszú évek alatt szerzett tapasztalat ösztönzi a közös gazdaságokat, amely szerint a nyári mélyszántás után általában 15-20 százalékkal magasabbak a hozamok. a munka meggyorsítása érdekében egyre több gépet üzemeltetnek kettős műszakban. a hét elején már csaknem 600 traktor szántott ebben a megyében éjjel-nappal. a második műszakra sokhelyütt a termelőségvetkezetek adnak segédvezetőt.

békés megyében a kedvező tapasztalatok láttán 13.000 holdról 70.000 holdra emelik a bőtermő szovjet és olasz buzákat vetésterületét. a fajták részére már mindenütt kijelölték a táblákat, s ennek megfelelően készítik elő a magágyat. az olaki Lenin termelőségvetkezetben, ahol 1200 hold külföldi buzavetést tervezik, már meg is kezdtek a kijelölt táblák műtrágyázását. a vetést, mint tervezik, az egész megyében szeptember végén, október elején befejezik.

a baranyai szövetkezeti gazdaságoknak az állami készletekből mintegy 60.000 mázsa fémzánolt minőségi vetőmag áll az idén rendelkezésére. a szövetkezetek elnek a lehetőségrel, a legtöbbjük nemesített vetőmagra cseréli be szokványminőségi gabonáját. a pécsi és a sásdi járás közös gazdaságai például az idén már teljes egészében nemesített magot vetnek.

/folyt.köv./
15.40

-32-

KE

bb 39. /országszerte megkezdődött... 2. folyt./- szb

ebben a megyében is megnőtt a külföldi fajták becsülete: 5.600 holdról 36.000 holdra növelik az olasz és szovjet buzákat vetésterületét. a vetőmagcserét úgy irányítják a szakemberek, hogy mindegyik közös gazdaságba arányos mennyiségben kerüljön a korai, a középkorai és a késői fajtákból. ezzel az érési skála kialakításával azt akarják elérni, hogy a jövő nyáron mindenütt fokozatosan érjenek be a gabonák, s ezzel lehetőség nyíljon a gabonabetakarító-gépek még nagyobb mérvű kihasználására.

baranya megyében egyébként már meg is kezdődött az őszi vetés. a gépállomások és a termelőségvetkezetek gépei jelenleg a napca és a biborhara magját szórják a földbe. napcaból 1.000 holdat, biborheréből pedig 1.500 holdat vetnek. szerdán reggel első öntözött meg a határt, ami igen kedvező feltételeket teremtett az elvetett magvak keléséhez, s megkönnyítette a további vetések előkészítését. a megyében jelenleg 300 traktor szántja a tarlókat, közülük 230 éjszaka is dolgozik, de már a következő napokban 600-ra emelkedik a szántótraktorok száma. valamennyi szövetkezeti gazdaságban megkezdtek az előkészületeket a gabona vetésére. az idei őszi baranyában, a múlt évinél 28.000 holddal nagyobb területet vetnek be gabonával.

tolna megyében, a pálfai egyetértés termelőségvetkezetben az őszi vetések talajelőkészítését csakugy, mint a vetőmag csávázását befejezték. az egész vetésterületre kiszórták a műtrágyát, s ha az időjárás is kedvező lesz, a hét végén megindulnak a vetőgépek.

az idei első gabonavetésről szabocsa-szatmár megyéből érkezett jelentés. a megye szövetkezeti gazdái azt tartják, hogy a korai vetések gyorsabban kikelnek, még a hűvös hajnalok előtt megerősödnek, s lényegesen gyorsabban fejlődnek a mint a késői vetésű gabonák. először a rozs vetéséhez láttak hozzá. szintén mindenütt a kisvárdai nemesítésű petkusi fajtát használják, szintén mindenütt a kisvárdai nemesítésű petkusi fajtát használják, mert az a korai vetésre alkalmas fajta az idén is 2-3 mázsával több termést hozott a többi fajtáknál. a magot a felponhanyított földbe, két henger közé vetik. a nagykállyói járásban, szerdán, mintegy 120 holdon került földbe a rozs. /mti/

15.53

-33-

KE

a szerkesztőségek figyelmébe!!!

a bb 36. számú hír /koszorúzások a román népköztársaság.../
utolsó bekezdése helyesen:

a román nagykövetség küldöttsége koszorút helyezett el a
nőkoszlóti temetőben nyugvó román hősök emlékművére is. /mti/

bb 40. három cukorgyárban szerdán megkezdődött a répa átvétel

i tó/tr-üm vg

1961. augusztus 23.

az élelmezésügyi minisztérium cukoripari igazgatóságán
szerdán tájékoztatták a lapok munkatársait a szeptember első
napjaiban kezdődő cukorgyártási időnyről. nagy László iparigazgató
elmondta, hogy mint azt az élelmezésügyi minisztérium kollégiuma
legutóbbi ülésén megállapította, a cukoripar megfelelően felké-
szült a kampányra. a cukorgyárak lényegesen jobb műszaki, techni-
kai felkészültséggel várják az új termést, mint a korábbi években.

a már kialakult szokásoknak megfelelően augusztus 20-ig
országszerte megvizsgálták a szakemberek a cukorrépa-termést,
amelyből következtethetnek a gyárak a várható termelési feladatok-
ra. az ország néhány megyéjében már megkezdődött a szedés, s a
sarkadi, a mezőhegyesi és a szolnoki cukorgyárban szerdán már
át is vették az első répaszállítmányokat. ezekben a gyárakban
szeptember első napjaiban megkezdődik a feldolgozás, néhány
napos eltéréssel a többiben is megindulnak a gépek.

a cukoripari igazgató elmondta, hogy a cukorgyárak
folyamatos üzemeltetése megkívánja a termelőkkel előre megbe-
szélt ütemterv szerinti nyersanyagszállítást. nagy károkat okozna
a népgazdaságnak, ha torlódás miatt hosszabb ideig
kellene prizmában tárolni a répát, ugyanis a tárolásban rohamosan
csökken a répa cukortartalma. a népgazdaságnak és a termelőknek
is érdekes, hogy a kiszedett répa minél előbb a gyárakba kerül-
jön, ehhez azonban az szükséges, hogy a termelők segítsenek a
termést vagonbarakni

elmondta még az iparigazgató, hogy az idén a cukorgyá-
rak összesen 180 ezer vagon répaszelvetet adnak vissza takarmányo-
zásra. körülbelül ötezer vagon száraz-szelvetnek jelentős részét
malasszal dúsítva préselt állapotban kapják a termelők. /mti/

17.00

- 34 -

bb 41. szántóverseny zalában

vid so/j szb so

1961. augusztus 23.

az augusztus 20-i kedvezőtlen időjárás miatt szerdán rendezték
meg a zalai szántóversenyt az andráshidai állami gazdaságban. a
verseny győztese keglovics józsef, a nagykanizsai állami gazdaság
traktorosa. második varga 2. imre, a palini gépállomás, harmadik
bacsák istván, a csesztregi gépállomás traktorosa lett. /mti/

bb 44. a komárom megyei képviselőcsoport ülése

vid fm/ke szb fm

1961. augusztus 23.

az országgyűlési képviselők komárom megyei csoportja szerdán
komáromban tartotta ülését. a komáromi járás mezőgazdasági hely-
zetéről tárgyaltak. a járásban augusztus 20. előtt befejezték a
cséplést. a képviselők megvitatták a mezőgazdasági munkákkal, va-
lamint a termelősövetkezetek további fejlődésével kapcsolatos
feladatokat. a tanácskozáson nemes vilmos, a járási tanács végre-
hajtó bizottságának elnöke számolt be a járás mezőgazdasági hely-
zetéről. /mti/

bb 45. külföldi vendégek baráti találkozója magyar asszonyokkal

t fe/gg szb sr

1961. augusztus 23.

a nemzetközi hűtéstechnikai intézet 5. bizottságának budapesti
közgyűlésén részvevő külföldi küldöttek feleségei - francia, olasz,
holland, angol, svájci, osztrák, nyugatnémet és dán asszonyok - szer-
dán látogatást tettek az országos nőtanács székházában. a külföldi
vendégek és a magyar asszonyok szívélyesen elbeszélgettek egymással. /mti/

bb 46. kálmi gyula fogadta az új bolgár nagykövetet

te szb bs

1961. augusztus 23.

kálmi gyula, a magyar fennadalmi munkás-paraszt kormány első
elnökhelyettese szerdán bemutatkozó látogatáson fogadta jancso
georgievat, a bolgár népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott
nagykövetét. /mti/

17.15

- 35 -

bb 47. fizikusok háromnapos vándorgyűlése pécssett

vid fm/ke szb fm

1961. augusztus 23.

pécssett az orvostudományi egyetemen szardán megkezdődött az ötvös loránd fizikai társulat, valamint a magyar biofizikai társaság tizedik vándorgyűlése. csaknem fél ezer akadémikus, professzor, egyetemi tanár és fizikus szakember érkezett pécsre. az ünneplés megnyitón jelen volt ambrus jeno, a városi pártbizottság első titkára, körösi lajos, a tanács végrehajtó bizottságának elnöke, huth tivadar, a pécsi orvostudományi egyetem rektora, gyulai zoltán akadémikus, az ötvös loránd fizikai társulat elnöke, jánossy lajos akadémikus, az ötvös loránd fizikai társulat alelnöke, szigeti györgy akadémikus, a társulat főtítkára. résztvett languévins professzor, a francia tudományos akadémia tagja, aki a magyar tudományos akadémia vendégként tartózkodik hazánkban.

gyulai zoltán nyitotta meg a vándorgyűlést, majd ernst jeno akadémikus, a magyar biofizikai társaság elnöke tartott előadást a strukturaképződés mechanikája címmel.

a vándorgyűlésen mintegy ötven előadás hangzik el a fizika és a biofizika legújabb eredményeiről, feladatairól. /mti/

..

bb 49. vízhasznosítási társulat alakult a duna-tisza közén

vid so/j szb so

1961. augusztus 23.

a duna-tisza közén szardán újabb vízhasznosítási társulat alakult dunavescsén. a megtartott alakuló gyűlésen részt vett nyers rozsó pénzügyminiszter és az érdekelt terület termelőség-tervezési vezetői. a kiskunsági vízhasznosítási társulat 29 termelőség-tervezési bizottság, állami és erdőgazdaság, valamint legeltetési bizottság majdnem 90.000 hold területnek közös vízgazdálkodását szervezi meg. a közös munka még ebben az évben megkezdődik. először a belvízelvezető csatornákat bővítik, valamint új vízgyűjtő rendszert építenek ki a jelentős nagyfokú belvízkáros megakadályozására. ehhez a munkához többszáz ezer forinttal járulnak hozzá a közös gazdaságok. állami támogatással együtt egy év alatt egymillió forintot fordítanak a terület víztisztítására. száznegyven kilométer hosszú csatornát építenek a nagyreszt homokos, szikes területeken, ahol a belvízelvezetéssel egyidőben megteremtik az öntözés lehetőségét. az ötéves terv során ezen a területen készül el állami költségben a kiskunsági öntözőrendszer, amelynek segítségével eljuttatják a duna vizét a terület minden részére. /mti/

..

17.27

- 36 -

bb 42. az ötéves terv időszakának végén hét és félezer vagon zöldséget kap a főváros a pestkörnyéki szövetkezetektől - a citadella eddig ismeretlen részeit is megnyitják a nagyközönség előtt - ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t zs/wő-lm sr

1961. augusztus 23.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága szardai ülésén a budapesti termelőszövetkezetek öt esztendő fejlesztési programjáról tárgyalt. a mezőgazdasági osztály beszámolt arról, hogy jelenleg a pestkörnyéki közös gazdaságokból több mint 17.000 holdon mintegy három és félezer tag gazdálkodik. a szakemberek nem tartják indokoltnak a fővárosi tsz-ekben kenyérgabona termelését, ezért javasolják: az így felszabaduló területeket inkább a friss áru, a zöldség termelésének növelésére fordítsák. az elképzelés az, hogy a következő években a budapesti tsz-ek földjein megkészszeressék a zöldségtermelő területeket, s elsősorban a primőr árú termelése, zöldséggalánták nevelése kerül előtérbe. az előirányzat szerint az 1960. évi 4243 vagonnal szemben az ötéves tervidőszak végén hét és félezer vagon zöldséget, primőr árú, gyűlöcsöt, stb. adnak majd a pestkörnyéki mezőgazdasági nagyüzemek.

foglalkozott a végrehajtó bizottság a közel múltban zárult tanácsotagi beszámoló eredményeivel, tapasztalataival is. a számszerű eredmények - a tanácsotagok több mint negyedmillió választóval találkoztak - azt bizonyítják, hogy az elmúlt két-három évben észrevehetően megnőtt a lakosság érdeklődése a közügyek, a tanácsok munkája, a tanácsotagok tevékenysége iránt. a kerületi tanácsotagok beszámolóin például mintegy 23.000 javaslatot tettek a körzetek lakói - ezek közül több mint 18.000 a választókerületet, vagy az egész kerületet érintő feladat, probléma megoldására vonatkozik. a lakosság indítványait egyébként a kerületekben és a fővárosi tanács szakigazgatási szerveinél is gondosan megvizsgálják, s az érdekelt körzetek tanácsotagjait értesítik arról: milyen döntés született a javaslatokról. a végrehajtó bizottság indítványozza, hogy a budapesti tanácsotagok október 1 és november 30-a között tartsák őszi tanácsotagok

/folyt.köv./

17.35

- 37 -

bb 42. /az ötéves terv....folyt./-lm

a vásárbizottság az ülésen beszámolt a vb-nek az ideai budapesti ipari vásár eredményeiről, a zárójelentés szerint a vásár látogatóinak száma 1 millió 4667 volt, s különösen sok külföldi volt a látogatók között, az 1558 kiállító közül is csaknem félszer külföldi volt, s az előzetes bejelentésekből máris arra lehet következtetni, hogy a budapesti ipari vásár iránt a külföldi országokban tovább növekszik az érdeklődés, a jövő évi vásárt május 18-28 között tartják, a jelentkezés határideje ez év november elseje.

a népművelési osztály a végrehajtó bizottság elé terjesztette a citadella 1962. évi fejlesztési tervét, érdemes megemlíteni, hogy a május elsején megnyitástól június végéig 233.470 látogatója volt a gellérthegy tetjén levő évszázados várnak, s nagy forgalmat bonyolított le az itt létesített idegenforgalmi szállás is.

a jövő évi tervek között szerepel a citadella még ismeretlen részeinek feltárása, mert bár a tabáni rész felőli kőfal alsó része - a víztörő - s első, illetve második szintje napvilágra került, nem történt még fel az 1944-ben épített bunker és az udvar alatti rész sem, a végrehajtó bizottság határozata alapján jövőre folytatják a helyreállítást; bővítik kiépítik az idegenforgalmi szállást, gondoskodnak a vendégek kulturált ellátásáról, s a még ismeretlen részek feltárása után, előreláthatólag nyolc, tíz hónap múlva hozzálátnak a szakemberek a citadella végleges helyreállítási terveinek elkészítéséhez, az ülésen a főváros vezetői az idegenforgalmi hivatalt jelölték ki a citadella gazdájának./mti/

--

bb 43. nyíregyházán megkoszorúzták a román hősök emlékművét

vid fm/ke-lm fm

1961. augusztus 23.

a román népköztársaság nemzeti ünnepe alkalmából szerdán délután nyíregyházán a párt és a tanács vezetői megkoszorúzták a román hősi emlékművet./mti/

--

17.40

- 38 -

KG

bb 48. jó esők voltak a dunántúlon, ismét felmelegedés várható
i cs/gg szb so 1961. augusztus 23.

kedden a rendkívül hűvös délelőttre hirtelen következett be a felmelegedés: budapesten, kecskeméten és szegeden 28, baján 29 fokig szökött fel a hőmérő higánya, s éjszaka a nyugat-európa légtérében napok óta kavargó ciklon egyik szárnya átcsapott a kárpát-medencén, a dunántúlon már az esti órákban sorra törtek ki a zivatarok, éjjel körül a balatonon 25 méter másodpercenkénti sebességgel rohán szelvinar száguldott át kelet felé, a zivatarfront az ország nyugati felén általában 3-4 milliméteres csapadékot hozott, több vidéken voltak kiadós, jó esők: a balaton-vidék számos állomásáról 5-6, zalaegerszegről és a rábaszögletből 15, sopron vidékéről 16 milliméteres esőt jelentettek, a budapesten éjszaka átvonuló zivatar mérhető csapadékot nem adott, s az ország keleti felében is csak 1-2 milliméteres futó esőket mértek.

szerdán az ország több vidékén megismétlődtek a zivatarok, a nappali hőmérsékleti maximumok 19-21 fok körül alakultak ki, pécsen a koradélutáni órákban csak 14 fokot mértek, a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán adott tájékoztatás szerint most újabb felmelegedésnek nézünk elébe, csütörtökre, előreláthatólag gyengül a felhősödés és a szél ereje, a napi hőmérsékleti maximumok az ország nagy részén ismét elérnek, illetve meghaladják a 25 fokot./mti/

--

bb 51. dr. ortutay gyula látogatása a bodrogkereszturi kisz ifjúsági építőtáborban

vid fm/ke szb fm

1961. augusztus 23.

a bodrogkereszturi kilián györgy kisz építőtáborban a fiatalok utolsó csoportja dolgozik most, köztük az ötvös loránd tudományegyetem hallgatóinak egy csoportja, az egyetemistákat szerdán meglátogatta dr. ortutay gyula akadémikus, az egyetem rektora és dr. sáros imre, az egyetem jogi karának dékán-helyettese./mti/

17.50

--
- 39 -

KG

bb 50. fennállásának tizedik évfordulóját ünnepelte tordáson a növényfajta-minősítő tanács

vid sa/j-lm bs

1961. augusztus 23.

A növényfajta-minősítő tanács szerdán a fajér megyei tordás községben, a központi fajtakísérleti telepen ünnepelte meg fennállásának tizedik évfordulóját. Az ünnepi tanácsülést Tamássy István, a földművelésügyi minisztérium szakoktatói és kísérletügyi főigazgatóságának vezetője nyitotta meg. Ezután dr. Panyigai Dénes egyetemi tanár számolt be a tanács tízeves munkájáról, majd Kapás Sándor igazgató ismertette a fajta-minősítő tanács intézetének tízeves munkáját. Kapás Sándor beszámolójában többek között elmondta, hogy a kísérletek száma és minősége a tíz év folyamán jelentősen megnőtt, és a kísérletek alapján minősítették a legjobb hazai és külföldi fajtákat. Különösen az utóbbi években fokozódott jelentősen a fajtacseré a kgst országai között. Ebben az évben a legfontosabb tíz növénykultúrából nemzetközi fajtakísérletek indultak, amelyek elősegítik, hogy az egyes baráti országok a lehető leggyorsabban megismerjék egymás legjobb növényfajtaíit.

Az ünnepi tanácsülésen Tamássy István főigazgató tolmácsolta Tosonczy Pál földművelésügyi miniszter elismerését mind a tanácsnak, mind az intézetnek a tíz év alatt végzett munkájáért, majd a miniszter nevében az intézet legjobb dolgozóinak kitüntetésüket és pénzjutalmukat adott át.

Az ünnepi tanácsülésen megjelentek a kísérleti intézetek vezetői, az ország legjobb nem-esítői, az állami gazdaságok és termelőségvetkezetek vezetői és más kiváló gyakorlati szakemberek./mti/

--

bb 52. a cserkeszőllői magyar-román barátság tsz táviratban köszöntötte romániai testvérszövetkezete gazdáit

vid fm/ke-lm fm

1961. augusztus 23.

A cserkeszőllői magyar-román barátság termelőségvetkezet tagjai szoros baráti kapcsolatban vannak a romániai ostrovközség szövetkezeti gazdáival. A két testvér-szövetkezet kölcsönösen segíti egymást. A cserkeszőllői szövetkezeti gazdák többek között vetőgépet, méhkaptárakat és boroshordókat kaptak az ostrovinktól. A román népköztársaság nemzeti ünnepé alkalmából a cserkeszőllői magyar-román barátság termelőségvetkezet tagjai táviratban köszöntötték a romániai testvérszövetkezet dolgozóit./mti/

--

17.58

- 40 -

KE

bb 53. végetért a pedagógusok vakációja - tanévnyitást előkészítő megbeszélések az iskolákban

i vg/gg-lm sr

1961. augusztus 23.

Az elmúlt napokban országsszerte tanácskozásra gyűltek össze az iskolák igazgatói, hogy tárgyaljanak az 1961-1962-es tanévi oktató-nevelőmunka legfontosabb feladatairól. Budapesten kerületenként tartottak igazgatói értekezleteket.

Szerdán - egyelőre pedagógusokkal - ismét benépesültek az iskolák. A tanári szobákban a közelgő tanévnyitásról értekeztek a tantestületek. Az igazgatók tájékoztatták a pedagógusokat az új oktatási év első tennivalóiról, a javító- és pótvizsgák, valamint a pótbemutatók időpontjáról.

Az új tanévben már munkához látnak a járási művelődésügyi osztályok is. Fontos szerepet töltenek majd be a falusi lakosság fejlődését szolgáló népművelési munkában, erősödik az alsófokú oktatási intézmények irányítása./mti/

--

bb 54. kipróbálták az ajkai új erőmű harmadik gépegységét

vid sz/te-lm bs

1961. augusztus 23.

Az ajkai új erőműben szerdán fontos üzemi kísérlet kezdődött. A hajnali órákban először üzemeltették a 3. számú gépegységet, amely később 32 megawattos teljesítménnyel kapcsolódik be az országos energiahálózatba. A szerelők nagynyomású gőzt vezettek a láng gépgyárban épített turbinára, s maximális fordulatszámmal járatták a berendezést. Ezzel együtt próbálták ki a generátort is, amely szintén megbízhatóan működött. A 3. számú gépegységet körülbelül egy hét múlva áramfejlesztésre állítják be. Addigra elkészül a gépegységhez tartozó, óránként száz tonna gőzt fejlesztő óriáskazán is. A régi erőműből is vezetnek gőzt a turbinához, hogy minél nagyobb teljesítménnyel üzemeltessék. Egyidejűleg megkezdtek az ország első kémiai sótalnitó üzemének próbáit is. Itt a költséges desztillálás helyett ugyanevezett ion-cserélő műgyantával „szűrik”, tisztítják a kazántépvizet, amely mint lágyvíz kerül a hőfejlesztő berendezésekbe./mti/

--

18.05

- 41 -

KE

bb 55. időjárásjelentés

gg-lm bs

1961. augusztus 23.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 23-án,
szendén 18 órakor:

időnként élénk északnyugati szél

várható időjárás csütörtök estig: további felhőátvonu-
lások, néhány helyen fűtőesővel. időnként élénk északnyugati
szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön
20-24 fok között.
/mti/

bb 56. fogadás a román felszabadulási ünnep alkalmából

t hi-hné-lm bs

1961. augusztus 23.

a román népköztársaság nemzeti ünnepe, az ország
felszabadulásának 17. évfordulója alkalmából miniszterelnök,
a román népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott
megykövete szendén este fogadást adott a városigeti gundel
étteremben, a szívélyes, baráti légkörben beajlott fogadáson
részvett apró Antal, küllői Gyula, marosán György, az mszmp
politikai bizottságának tagjai, szirmai István, a politikai bizott-
ság póttagja, kristóf István, az elnöki tanács titkára, dr.
sik Andre külügyminiszter, valamint a párt központi bizottságának,
kormányának számos tagja; politikai és társadalmi életünk sok
ismert személyisége.

részvett a fogadáson a budapestre akkreditált
diplomáciai képviselők több vezetője és tagja./mti/

20.45

- 42 -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mt 1 b e l f ö l d i h i r o k

1961. augusztus 24.

bb 1. nemzetközi viszonylatban is jelentős eredményeket értünk
el a járványok megelőzésében - csökkent a megbetegedések és
halálozások száma - a védőoltások jelentősége

i ms/tm-lm sr

1961. augusztus 24.

az egészségügy egyetlen területén sem olyan kézenfekvő
a megelőzés jelentősége, mint a fertőző betegségek, járványok
elleni küzdelemben. mégis a felszabadulás előtt a járványügyi
munka jórészt abban merült ki, hogy egyes járványok idején külön-
böző egészségügyi intézkedéseket tettek, nem volt szó a járványok
tervszerű megelőzéséről, a szocialista egészségügy alapelveinek
megfelelő megelőző járványügyi munka alapjait tíz évvel ezelőtt
teremtették meg a megyei epidemiológus hálózat felállításával,
a körzeti laboratóriumok megalakítása lehetővé tette, hogy az egyes
megyék maguk oldják meg a járványokkal kapcsolatos bakteriológiai
feladatokat, az országos közegészségügyi intézet pedig, miután ko-
rábbi bakteriológiai és oltóanyagtermelő munkakörének nagy részét
más intézményeknek adta át, mint tudományos kutató intézet,
megteremtette a járványügyi munka tudományos alapjait. az új járvány-
ügyi rendszert a közfel-ök, a közegészségügyi és járványügyi állo-
mások megszervezése tette be. a közfel-ök hatósági jogkörrel
intézkednek körzetük közegészségügyi járványügyi kérdéseiben.
hozzájuk tartoznak a laboratóriumok és ők intézik a fertőtlenítése-
ket is. az a szervezeti egység a gyakorlati munkában előnyösnek,
hatékonyak bizonyult.

Általános járványmegelőző tevékenységet fejt ki a
közfel azzal, hogy rendszeresen vizsgálja a lakótelepüléseket, a
különböző munkahelyek, iskolák, ételkészítő és forgalomba-
hozó vállalatok egészségügyét. többek között ellenőrzi a vízvezo-
tékek és közutak vizét, a közületi konyhák, az ételkészítők
egészségügyi viszonyait, az illetékosokat felhívja a tapasztalt
hibák kijavítására. olyan esetekben pedig, amikor szennyvizek, vagy
más település egészségügyi hiányosságok játszanak szerepet a jár-
ványok terjedésében, az illetékos hatóságokkal együtt végzik
el a szükséges laboratóriumi és műszaki vizsgálatokat, s határozza
meg a teendőket.

hazánkban 32 fertőző betegséget kell bejelenteni.
Általában a fertőző betegeket szigorúan el kell különíteni, szük-
ség esetén kórházban kell őket ápolni. a járványok megelőzésében
az utóbbi években fokozatosan kiépített szűk körű védőoltási
rendszer játssza a legfontosabb szerepet.

/folyt.köv./

6- R

- 1 -